Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. d)
Sociologie

Testul 8

Profilul umanist din filiera teoretică

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

I Tétel (30 pont)

Írja a vizsgalapra a helyes válasznak megfelelő betűt! Egyetlen helyes válaszlehetőség van.

1. Ahol a gyermek szocializációjának legfontosabb eszközei a közvetlen nevelés, az utánzás és az azonosulás:
a. a család
b. a civil szervezetek
c. az egyház
d. a vonatkozási csoport

2. A társadalmi normáknak és értékeknek a részvételi, személyes, szubjektív integrálási eszközök segítségével megvalósított elsajátítása jellemző:
a. az egyházra
b. az iskolára, mint intézményre
c. a pártokra
d. a civil szervezetekre

3. A széleskörű nyilvánosság tájékoztatása és a felvállalt társadalmi érdekek ismertetése célja:
a. a választásokat nyert politikai pártnak
b. egy nem kormányzati szervezetnek
c. az államnak, mint intézménynek
d. egy ellenzéki pártnak

4. Egyszülős családot alkot(nak):
a. ugyanabban a háztartásban élő szülők, gyermek/gyermekek és más rokonok
b. gyermek/gyermekek és szülők
c. gyermek/gyermekek és egy szülő
d. gyermek nélküli pár

5. Egy bányavállalat alkalmazottainak kemény munkakörülményei elégedetlenséget idéznek elő, ami a munka beszüntetésére készteti őket, ez pedig kiváltja:
a. az informális ipari konfliktust
b. a bérbírságolást
c. a társadalmi-szakmai konfliktust
d. formális ipari konfliktust

6. Egy serdülőkorú antiszociális magatartását kiválthatja:
a. a felnőttek erkölcsi támaszának hiánya
b. az iskolai siker
c. a saját családja által nyújtott védelem megfelelő mértéke
d. az iskolai szabályzat tiszteletben tartása

7. A kortárs társadalom az egyházat úgy értelmezi, mint:
a. a lelki élet egyik része
b. a szentséghez kötődő hiedelmekben és gyakorlatokban kifejezésre jutó társadalmi élet szükséges formája
c. társadalmi jelenség

d. az ember és az istenség sajátos kapcsolata

8. Amire a nemzeti szuverénitás elve vonatkozik:
a. egy állam demokratikus megszervezése
b. az állam azon jogára, hogy bel- és külügyeiben szabadon, bármely hatalom korlátozása nélkül dönthet
c. az alkotmány felsőbbrendűségére
d. az államon belüli hatalommegosztásra

9. Társadalmi szinten a nem kormányzati szervezetek társadalmi szinten úgy működnek, mint:
a. a hatalomtól független és nonprofit szervezetek
b. a politikától független, profitorientált szervezetek
c. a társadalmi normáktól független szervezetek
d. a kormányzástól független, de profitorientált szervezetek

10. Az a szervezet, amelynek célja a kormányzati hatalom megszerzése:
a. a család
b. a politikai párt
c. a nevelés
d. a civil szervezet

II. TÉTEL (30 pont)

A. A baloldali oszlopban a szociológiai kutatás módszertanára vonatkozó fogalmak vannak felsorolva, a jobb oldali oszlopban pedig erre vonatkozó igaz állítások. Írják a vizsgalapra a baloldali oszlop betűinek és a jobboldali oszlop számainak helyes párosítását!

a. hipotézis
b. szociológiai ankét
c. kérdőív
d. kísérlet

1. Kutatási módszer, amelynek előnye, hogy problémák széles köréről képes információt szerezni.
2. Olyan kutatási technika, amely biztosítja a kutatás alanyainak anonimitását.
3. Kérdőíves felmérésen alapuló sajátos ankét típus, amely a kutatás alanyainak közérdekű problémákra vonatkozó véleményét hivatott feltárni.
4. Tudományos kijelentés formájában megfogalmazott feltételezés, amelynek igazságértéke a terepen végzett kutatás alpján döl el.
5. Olyan kutatási módszer, amely feltételezi, egy bizonyos reakció kiváltását, ennek megfigyelését és mérését egy külső hatásoktól mentes, ellenőrzött környezetben.

12 pont

B. Olvassa el figyelmesen az alább szöveget:

A szocializáció az egyéni és a csoportos szociális tanulás mechanizmusain alapul, mint a fiatal generációk szocializációja gyermekkorban és felnőttkorban. Egy adott szerepkör betöltése előtt az egyén egy felkészülési időszakon megy keresztül, amelynek során elsajátítja az adott szerepkör által elvárt viselkedési formákat, illetve a vele járó sajátos jogokat és kötelességeket. A szocializáció tartalma azonban az életciklus különböző szakaszai és a különböző intézmények és csoportok célkitűzései szerint változik.

A fenti szöveg alapján válaszoljon az alábbi kérelmekre:
1. Fogalmazza meg a szöveg alapgondolatát! **2 pont**
2. Magyarázza meg, körülbelül fél oldalas terjedelemben, a szövegben megemlített két szociológiai fogalom interakcióba lépésének sajátos módját! **10 pont**

3. Érveljen azon hipotézis mellett vagy ellen, mely szerint: *folyamatos szocializációra van szükség ahhoz, hogy az egyén megbirkózzon a társadalmi változásokhoz való állandó alkalmazkodással és újra alkalmazkodással*! **3 pont**
4. Mutassa be, a megelőző szocializáció társadalmi szerepek betöltésében játszott szerepe jelentőségére vonatkozó nézőpontját! **3 pont**

III. TÉTEL **(30 pont)**

Válaszoljon az alábbi kérelmekre:

1. Határozza meg a *minta* fogalmát! **4 pont**
2. Nevezze meg a formális csoport két jellemzőjét! **6 pont**
3. Mutasson be, körülbelül fél oldalas terjedelemben, amelyben a fogalmakat sajátos szociológiai értelmükben használja, egy összefüggést a *státusz* és *társadalmi befolyás* fogalmai között! **10 pont**
4. Konkrét példával mutassa be, ahogyan a csoportkohézió megváltozik egy informális társadalmi csoportban! **4 pont**
5. Érveljen, körülbelül tíz soros terjedelemben azon kijelentés mellett, miszerint: *a család és az állam mellet, az egyház is igen fontos szerepet töltött be az emberek életében, befolyással volt a magatartásformákra és mentalitásra*. **6pont**